

**#ΜΕΝΟΥΜΕ_ΟΡΘΙΟΙ: ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΜΕΣΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΜΕΝΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟ ΚΑΙ
ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ, ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ**

25 Μαΐου 2020

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή.....	3
2. Ευρωπαϊκές διεκδικήσεις	7
3. Βασικές Πηγές Χρηματοδότησης και δημοσιονομική εικόνα.....	8
4. Εξειδίκευση Μέτρων.....	12
5. Παραδείγματα:	22
6. Ο ρόλος του δημοσίου έναντι της κατάρρευσης ή εξαγοράς επιχειρήσεων.....	25
7. Ο ρόλος των δημοσίων επενδύσεων σήμερα και την επόμενη μέρα.....	26
8. Πίνακες.....	29

1. Εισαγωγή

Από την χρεωκοπημένη «κανονικότητα» σε μια νέα βιώσιμη και δίκαιη πραγματικότητα για όλους

Η πανδημία, η υγειονομική κρίση καθώς και η οικονομική και κοινωνική κρίση που ακολουθεί είναι προφανές ότι δημιουργούν άμεσες ανάγκες υγειονομικού και οικονομικού χαρακτήρα, ανάγκες για μέτρα ικανά να δώσουν στήριξη στο ΕΣΥ, το εισόδημα την εργασία σε όσους μένουν χωρίς δουλειά, στήριξη σε επιχειρήσεις για να μη κλείσουν οριστικά. Ταυτόχρονα όμως η κρίση αποκαλύπτει βαθύτερες ανάγκες και μεγάλες προκλήσεις που η αντιμετώπιση τους απαιτεί τολμηρές υπερβάσεις και αλλαγή του κυρίαρχου παραγωγικού και οικονομικού μοντέλου.

Η τομή της κρίσης μπορεί να αποδειχθεί ιστορική για το μέλλον της συλλογικής ζωής και της τύχης των κοινωνιών μας.

- Οφείλουμε να κατανοήσουμε αλλά και να αντιμετωπίσουμε τις κοινές αιτίες κλιματικής και υγειονομικής κρίσης.
- Οφείλουμε να συνειδητοποιήσουμε ότι η αποεμπορευματοποίηση βασικών αγαθών είναι πλέον αναγκαιότητα.
- Οφείλουμε να καταστήσουμε ξεκάθαρο με κάθε τρόπο ότι η δημοκρατία δεν μπαίνει σε καραντίνα.

Ο παλιός κόσμος είναι ήδη πίσω μας. Οι βεβαιότητες για τις ιδιωτικοποιήσεις, την εμπορευματοποίηση των πάντων, και την απορρύθμιση των εργασιακών δικαιωμάτων ανήκουν στο παρελθόν. Το ίδιο και η λογική ιδιωτικοποίησης των κερδών στην ανάπτυξη και κοινωνικοποίησης των ζημιών στη κρίση, η θεώρηση του φυσικού δομημένου και πολιτιστικού περιβάλλοντος ως εμποδίου στις επενδύσεις και της εργασίας ως αναλώσιμου εμπορεύματος του οποίου το κόστος πρέπει συνεχώς να μειώνεται. Καθήκον αυτή τη στιγμή της αριστεράς η οποία αντιμαχόταν αυτές τις βεβαιότητες και λογικές δεν είναι μόνο να παρουσιάσει ένα διαφορετικό σχέδιο, ένα νέο παραγωγικό μοντέλο αλλά και να το καταστήσει ηγεμονικό. Για αυτό το ζητούμενο δεν είναι να γυρίσουμε στην παλιά «κανονικότητα», στην κανονικότητα που οδήγησε σε μια χαμένη δεκαετία και που αν δεν προσέξουμε σήμερα, θα οδηγήσει σε μια χαμένη γενιά. Ζητούμενο είναι να μιλήσουμε για την νέα εποχή, για την μετάβαση σε μια βιώσιμη οικονομία των αναγκών.

Η μετάβαση αυτή, σε ένα πράσινο και βιώσιμο μοντέλο δεν είναι όπως προσπαθούν να μας πείσουν αντιαναπτυξιακή. Αντιθέτως παράγει αναπτυξιακές ευκαιρίες που πρέπει να αξιοποιήσουμε. Προϋποθέτει φυσικά το μοίρασμα του δημοσιονομικού χώρου μεταξύ της μείωσης φόρων και της αύξησης των αναγκαίων δαπανών. Αλλά με αυτόν τον τρόπο Μπορούμε να κάνουμε την οικονομία μας περισσότερο ανθεκτική και να πετύχουμε μετασχηματισμούς που διασφαλίζουν τη δίκαιη μοιρασιά του οφέλους της ανάπτυξης. Σε αυτό το πλαίσιο η εργασία παίζει κομβικό ρόλο. Η ενίσχυση των μισθών είναι αναγκαία προϋπόθεση για την στροφή της παραγωγικής διαδικασίας από ένα μοντέλο φτηνής και αναλώσιμης εργασίας σε ένα μοντέλο καινοτομίας και προστιθέμενης αξίας. Ταυτόχρονα

οφείλουμε να οικοδομήσουμε ένα ισχυρό κοινωνικό κράτος. Γιατί για εμάς η έννοια της ασφάλειας εκτείνεται πολύ πέρα από τα όρια της αστυνόμευσης, ταυτίζεται με θεμελιώδεις λειτουργίες του κράτους και της κοινωνικής οργάνωσης όπως η διασφάλιση της υγείας και η εξασφάλιση ενός εισοδήματος αξιοπρεπούς διαβίωσης για όλους και όλες.

Η αντιμετώπιση της πολλαπλής κρίσης που ζούμε απαιτεί μια νέα θεώρηση μια νέα κοινή λογική με βάση τις συλλογικές ανάγκες. Και ακριβώς σε μια τέτοια θεώρηση και προοπτική:

- Επεξεργαζόμαστε ένα πρόγραμμα με μεσοπρόθεσμο ορίζοντα ένα πρόγραμμα πράσινης μετάβασης και μετασχηματισμού της χώρας, ένα νέο κοινωνικό συμβόλαιο, ένα πρόγραμμα για την Ελλάδα της νέας δεκαετίας 2020-2030 το οποίο θα παρουσιάσουμε το επόμενο διάστημα.
- Παρουσιάζουμε **σήμερα, τώρα** ένα πλαίσιο επεξεργασμένων μέτρων ως απάντηση στις άμεσες και επείγουσες ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας, το Μένουμε Όρθιοι II.

Επικαιροποίηση του Μένουμε Όρθιοι

Από την αρχή της υγειονομικής κρίσης ο ΣΥΡΙΖΑ με αίσθημα ευθύνης τοποθετήθηκε και πρότεινε ένα σχέδιο αμέσων και κοστολογημένων παρεμβάσεων. Η πρόταση «Μένουμε Όρθιοι» περιείχε συγκεκριμένα μέτρα για τον εργαζόμενο και την εργαζόμενη, για την επιχείρηση, για την κοινωνία και την οικονομία.

Η λογική του προγράμματος ήταν σαφής. Η χώρα χρειαζόταν ένα άμεσο εμπροσθοβαρές και γενναίο πακέτο στήριξης της κοινωνίας και της οικονομίας ώστε να στηριχθούν τα εισοδήματα των πολιτών, να προστατευθούν οι επιχειρήσεις τους και να αμβλυνθούν άμεσα οι καταστροφικές συνέπειες της πανδημίας στην οικονομία.

Το πρόγραμμα αυτό δεν παρουσιάστηκε με λογική στείρας αντιπολίτευσης. Αντίθετα ήταν η πρώτη φορά που αξιωματική αντιπολίτευση κατέθεσε στην κυβέρνηση συνολική αξιοποιήσιμη πρόταση. Πρόταση η οποία ήταν πραγματοποιήσιμη χάρη στην σημαντική παρακαταθήκη που άφησε η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, τόσο σε ό,τι αφορά το «μαξιλάρι» και τα ταμειακά διαθέσιμα όσο όμως και την δημιουργία εκείνων των μηχανισμών στο δημόσιο τομέα που θα επέτρεπαν την άμεση αξιοποίηση τους.

Δυστυχώς η κυβέρνηση της ΝΔ αρνήθηκε ακόμη και να συμμετάσχει σε διάλογο σε σχέση με την πρόταση αυτή.

- Αρνήθηκε να στηρίξει την εργασία και επέλεξε να επιδοτήσει την ανεργία.
- Αρνήθηκε την ουσιαστική στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και κατέφυγε στην δυσφήμιση τους με ευφυολογήματα από τους υπουργούς της.
- Αρνήθηκε την επιδότηση των επιστημόνων και επέλεξε να προσπαθήσει να τους υποτιμήσει.
- Αρνήθηκε την στήριξη του τουρισμού, της εστίασης, των αγροτών, του πολιτισμού και συνολικά των πληττόμενων κλάδων.
- Αρνήθηκε την οριζόντια στήριξη της οικονομίας που ήταν αναγκαία και εφικτή.

Αρνήθηκε με δυο λόγια να αξιοποιήσει την παρακαταθήκη που είχε, και να στηρίξει την οικονομία ώστε να αποφευχθεί μια βαθιά και παρατεταμένη ύφεση.

Σήμερα είναι προφανές ότι προσεγγίζει την κρίση ως ευκαιρία για την εμβάθυνση της πολιτικής που ήδη είχε ξεκινήσει πριν την κρίση της πανδημίας. Μιας πολιτικής με άξονες την απορρύθμιση της εργασίας, την αναδιάρθρωση σε βάρος των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, την υποβάθμιση του φυσικού δομημένου και πολιτιστικού περιβάλλοντος, την απαξίωση του κράτους πρόνοιας, την περιστολή δικαιωμάτων.

Άμεση συνέπεια αυτού ήταν οι συνεχείς κυβερνητικές παλινωδίες που επέτειναν την ανασφάλεια του κόσμου. Από το ποιοι κλάδοι στηρίζονταν στο πώς στηρίζονταν τα δεδομένα το προηγούμενο διάστημα άλλαζαν καθημερινά παραμένοντας ωστόσο ανεπαρκή.

Έτσι οι παλινωδίες συνεχίστηκαν και ως προς την πρόβλεψη της ύφεσης. Στην αρχή της κρίσης η πρόβλεψη του Υπουργού οικονομικών ήταν για ύφεση 0%. Σήμερα η πρόβλεψη του Υπουργού Οικονομικών είναι για ύφεση 5% ενώ η πρόβλεψη του πρωθυπουργού για ύφεση 10% ταυτιζόμενη με τις προβλέψεις διεθνών και ευρωπαϊκών θεσμών που το υπουργείο οικονομικών διαψεύδει.

Δυστυχώς όμως το πρόβλημα πλέον είναι βαθύτερο και πιο ουσιαστικό. Οι ιδεοληψίες της κυβέρνησης είχαν ως αποτέλεσμα να χαθεί το παράθυρο ευκαιρίας για ένα εμπροσθοβαρές πρόγραμμα. Έτσι η χώρα και οι πολίτες θα έρθουν αντιμέτωποι με μια πιο βαθιά και παρατεταμένη ύφεση. Η ΝΔ μιλάει για δίκαιη μοιρασιά των βαρών την στιγμή που μειώνει τους μισθούς κατά 20%. Προσπαθεί με κάθε τρόπο να πληρώσουν οι εργαζόμενοι για την κρίση.

Ο ΣΥΡΙΖΑ συνεχίζοντας με αίσθημα ευθύνης για την κοινωνία και την οικονομία δεν θα περιοριστεί στην λογική του «σας τα έλεγα». Δεν θα επιλέξει την στείρα καταγγελία όπως έκανε η ΝΔ από τα έδρανα της αντιπολίτευσης. Αντίθετα, τούτη την κρίσιμη ώρα επανερχόμαστε με μια επικαιροποιημένη δέσμη προτάσεων προς αξιοποίηση από την κυβέρνηση. Μια δέσμη ενδιαμέσων μέτρων, ρεαλιστικών, κοστολογημένων και αξιοποιήσιμων, ελπίζοντας ότι έστω και τώρα η κυβέρνηση θα επιδείξει την δέουσα προσοχή.

Το παρόν κείμενο λαμβάνει υπόψιν τα γεγονότα που μεσολάβησαν από το «Μένουμε Όρθιοι», την κυβερνητική αδράνεια και τον κοινωνικό διάλογο που πραγματοποιήσαμε με τους κοινωνικούς και παραγωγικούς φορείς. Τα μέτρα που προτείνονται στο παρόν κείμενο έχουν ως στόχο

- την κατά το δυνατόν μέγιστη στήριξη εργαζομένων και επιχειρήσεων,
- την κατά το δυνατόν μέγιστη άμβλυνση των συνεπειών της ύφεσης,
- την κατά το δυνατόν ελάχιστη αύξηση του λόγου Χρέος/ΑΕΠ

Η ΝΔ έχει μεγάλη εμπειρία να βάζει την χώρα σε μνημόνια και δυστυχώς μηδενική στο να την βγάλει από αυτά. Το κείμενο αυτό λαμβάνει υπόψιν την ιστορική πείρα που αποκόμισε η χώρα και ο λαός μας τα τελευταία χρόνια. Γνωρίζουμε πλέον όλοι και όλες πολύ καλά ότι η καθυστέρηση στην λήψη μέτρων στήριξης της οικονομίας και της κοινωνίας είναι καταστροφική. Καλούμε την κυβέρνηση αλλά και τις λοιπές δυνάμεις της αντιπολίτευσης σε έναν άμεσο ειλικρινή διάλογο για να μην βρεθεί η χώρα σε νέες περιπέτειες.

Αρνούμεστε να παραμείνουμε θεατές στην δεύτερη καταστροφή της χώρας μέσα σε μία δεκαετία.

Αρνούμεστε να δούμε την νέα γενιά ως «χαμένη γενιά».

Αρνούμεστε να δούμε την ανεργία να εκτοξεύεται και χιλιάδες επιχειρήσεις να κλείνουν. Αναγνωρίζουμε την ιστορική ευθύνη που μας αναλογεί. Είμαστε εδώ. Προτείνουμε, διεκδικούμε, και απαιτούμε.
Μένουμε Όρθιοι

2. Ευρωπαϊκές διεκδικήσεις

Τα μέτρα που περιγράφονται στο παρόν κείμενο, όπως και τα μέτρα που πρότεινε ο ΣΥΡΙΖΑ με το πρώτο «Μένουμε Όρθιοι» είναι απόλυτα εφικτά με τη χρήση των πόρων του ελληνικού προϋπολογισμού και των ευρωπαϊκών παρεμβάσεων που έχουν ήδη ανακοινωθεί. Όμως, είναι προφανές ότι η Ελλάδα οφείλει να διεκδικήσει μια σειρά από ριζοσπαστικές παρεμβάσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η μέχρι τώρα στάση της Ευρώπης εξακολουθεί να κρίνεται ως απολύτως ανεπαρκής. Η χαλάρωση του Συμφώνου Σταθερότητας ήταν ένα αναγκαίο θετικό βήμα, αλλά η αναστολή αυτή είναι προσωρινή. Πολλές από τις δράσεις έχουν τη μορφή ρευστότητας και όχι «ζεστού χρήματος» και προπαντός λείπει το στοιχείο της αλληλεγγύης και της αμοιβαιοποίησης του χρέους που θα πρέπει να αποτελέσει ακρογωνιαίο λίθο της ευρωπαϊκής οικονομικής και χρηματοοικονομικής αρχιτεκτονικής την επόμενη περίοδο.

Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να γίνει προσπάθεια για τη λήψη απόφασης για την έκδοση ευρωομολόγου, πράγμα για το οποίο η ελληνική κυβέρνηση οφείλει να ασκεί πιέσεις από κοινού με άλλες ευρωπαϊκές κυβερνήσεις. Το ευρωομόλογο θα πρέπει να έχει έκταση ικανή να βοηθήσει ουσιαστικά την ευρωπαϊκή οικονομία. Η χρηματοδότηση του «προγράμματος ανάκαμψης» της ΕΕ πρέπει να προκύψει από την έκδοση κοινού χρέους. Την ίδια στιγμή είναι αναγκαία η αύξηση των πόρων για την πολιτική συνοχής.

Παράλληλα οι τα δάνεια που θα παρασχεθούν στα κράτη μέλη από τον ΕΜΣ πρέπει να μην συνοδεύονται από όρους προϋποθέσεις και προαπαιτούμενα. Κάθε προσπάθεια εγκλωβισμού των χωρών της Ευρώπης σε νέα μνημόνια με αφορμή την υγειονομική κρίση είναι απαράδεκτη.

Ταυτόχρονα η Ελλάδα οφείλει να διεκδικήσει την άμεση επιστροφή των κερδών των ANFAs και SMPs και την αποσύνδεση αυτών από τις εξαμηνιαίες αξιολογήσεις. Σε αυτή τη διεκδίκηση ο ΣΥΡΙΖΑ θα στηρίξει κάθε προσπάθεια της Ελληνικής κυβέρνησης.

Είναι προφανές ότι οι προτάσεις της Ευρωπαϊκής Αριστεράς (GUE-NGL), κάποιες εκ των οποίων έχουν ήδη υλοποιηθεί, μας δίνουν έναν ικανοποιητικό οδικό χάρτη για το μέλλον:

1. Αναστολή Συμφώνου Σταθερότητας και ανάπτυξης.
2. Αναστολή κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων.
3. Άμεση ενίσχυση, κινητοποίηση και ανακατεύθυνση ευρωπαϊκών πόρων.
4. Πληρωμή έκτακτης ενίσχυσης, χωρίς περιορισμούς, σε κάθε πολίτη με χρηματοδότηση από την ΕΚΤ.
5. Μεταρρύθμιση της κλείδας της ΕΚΤ για εργαλεία όπως το PEPP, ώστε να συμβαδίζει με τις χρηματοδοτικές ανάγκες των κρατών-μελών.
6. Τα δάνεια του ESM θα πρέπει να δίνονται μέσω ενός νέου μηχανισμού, ώστε να είναι άτοκα και χωρίς περιορισμούς και δεσμεύσεις.
7. Ανακατεύθυνση του προγράμματος αγοράς τίτλων της ECB για να ευνοηθούν μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

8. Ενίσχυση μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσω της ΕΤΕπ.
9. Απαγόρευση shortselling συναλλαγών για να σταματήσουν οι κερδοσκοπικές πιέσεις.
10. Παύση όλων των κυρώσεων της ΕΕ προς τρίτες χώρες που πλήττονται από κορωνοϊό.

3. Βασικές Πηγές Χρηματοδότησης και δημοσιονομική εικόνα

1) Ταμειακό Απόθεμα Ασφαλείας(μαξιλάρι)

Προτείνεται να γίνει χρήση τμήματος του συνολικού ταμειακού αποθέματος **που σήμερα (μέσα Μαΐου) παραμένει στα 36 - 37 δισ. ευρώ** και σχηματίστηκε την περίοδο διακυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ και ειδικότερα τα έτη 2016, 2017 και 2018.

Το απόθεμα ασφαλείας χωρίζεται στις εξής βασικές κατηγορίες:

- Τα 15,7 δισ. ευρώ που είναι δεσμευμένα για την αποπληρωμή δημοσίου χρέους και προέρχονται από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας, εκδόσεις χρέους και πλεονάσματα κατά την περίοδο διακυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ
- Διαθέσιμα της Κεντρικής Κυβέρνησης στις εμπορικές τράπεζες (μέσω του ΟΔΔΗΧ) και στην Τράπεζα της Ελλάδας, εκτιμώμενου συνολικού ύψους 5 περίπου δισ. ευρώ.
- Διαθέσιμα των Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης στην Τράπεζα της Ελλάδας και απευθείας στις εμπορικές τράπεζες, εκτιμώμενου συνολικού ύψους 16 περίπου δισ. ευρώ.

2) Δημοσιονομική εικόνα

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού, σε τροποποιημένη ταμειακή βάση, για την περίοδο του Ιανουαρίου - Απριλίου 2020, παρουσιάζεται έλλειμμα στο ισοζύγιο του κρατικού προϋπολογισμού ύψους 4.062 εκατ. ευρώ έναντι στόχου για έλλειμμα 1.655 εκατ. ευρώ που έχει περιληφθεί για το αντίστοιχο διάστημα του 2020 στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού 2020, και ελλείμματος 1.041 εκατ. ευρώ το αντίστοιχο διάστημα του 2019. Το πρωτογενές αποτέλεσμα διαμορφώθηκε σε έλλειμμα ύψους 1.506 εκατ. ευρώ, έναντι στόχου για πρωτογενές πλεόνασμα 783 εκατ. ευρώ και πρωτογενούς πλεονάσματος 1.463 εκατ. ευρώ για την ίδια περίοδο το 2019.

Το ύψος των καθαρών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού παρουσίασε μικρή μείωση (δεδομένων των συνθηκών) μόλις 8,7% έναντι του στόχου που έχει περιληφθεί στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού 2020 (17,2% πτώση για τον μήνα Απρίλιο) και ανήλθε σε 14.110 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας μείωση κατά 1.343 εκατ. ευρώ.

Με βάση την επίσημη εκτίμηση της κυβέρνησης στο Πρόγραμμα Σταθερότητας, το προβλεπόμενο έλλειμμα για το 2020 ανέρχεται στο 4,7% ΑΕΠ (αντιστοιχεί σε περίπου 8,5 δις ευρώ).

3) Νέος δανεισμός του δημοσίου από τις αγορές ομολόγων, εντόκων κλπ

Από τις αρχές του 2020 ο ΟΔΔΗΧ έχει πραγματοποιήσει δυο εκδόσεις νέων ομολόγων του δημοσίου αντλώντας από τις αγορές συνολικά 4,5 δις. Ειδικότερα στις 15 Απριλίου 2020 εξέδωσε 7ετές ομόλογο (επιτόκιο 2%), αντλώντας από τις αγορές 2,0 δις, ενώ στις 28 Ιανουαρίου 2020 εξέδωσε 15ετές ομόλογο (επιτόκιο 1,9%) αντλώντας 2,5 δις.

Υπάρχουν περιθώρια άντλησης πρόσθετων κεφαλαίων από τις αγορές όπως έχει ανακοινώσει η ίδια η κυβέρνηση. Κυρίως αναφερόμαστε σε νέα έκδοση ομολόγων (ο ΟΔΔΗΧ είχε προγραμματισμένο δανεισμό 8-9 δις το 2020 και επομένως **προγραμματίζει τον δανεισμό επιπλέον 4,5 δις**) χωρίς να υπολογίσουμε τη δυνατότητα νέου δανεισμού μέσω αύξησης των εντόκων γραμματίων (περίπου 3-4 δις. ευρώ).

4) Ενεργοποίηση και αναπροσανατολισμός πόρων ΕΣΠΑ:

Μπορούμε να αξιοποιήσουμε το ΕΣΠΑ, κινητοποιώντας περισσότερους πόρους της **τάξης του 3,5 - 4 % του ΑΕΠ (6,5-7,5 δις. ευρώ)** το 2020 πέρα από τη συνήθη εκτέλεση και απορρόφηση του ΕΣΠΑ, ώστε να υποστηρίξουμε αποτελεσματικά τις δημόσιες πολιτικές τόσο των άμεσων μέτρων στήριξης όσο και της φάσης της ανάκαμψης. **Μπορούμε να εντάξουμε στο ΕΣΠΑ όλα τα μέτρα για στήριξη επιχειρήσεων, αυτοαπασχολούμενων, εργαζομένων, ανέργων, επισφαλώς εργαζομένων, εποχικών κλπ.**

Σε επίπεδο ταμειακών ροών απαιτείται ενδεχομένως βραχυχρόνιος δανεισμός η προσωρινή χρήση ταμειακών διαθεσίμων καθώς κάθε ευρώ που ξοδεύεται θα επιστρέψει στη χώρα στο 100% από τον προϋπολογισμό της Ε.Ε. εντός του έτους. Αν μάλιστα γίνει σωστός προγραμματισμός η εισροή των κοινοτικών πόρων μπορεί να ξεκινήσει από 1^η Ιουλίου και να επαναλαμβάνεται σε μηνιαία βάση ή όσο συχνά χρειάζεται. Επιπλέον, ως προς τις ταμειακές ροές του ΕΣΠΑ, μπορεί να αξιοποιηθεί η δυνατότητα μη επιστροφής της ετήσιας προκαταβολής από την Ε.Ε. που ανέρχεται σε περίπου 400 εκ. ευρώ.

5) Πρόγραμμα SURE (ύψους 100 δις. για όλη την Ευρώπη)

Πρόκειται για πρόγραμμα "ασφάλισης" των εργαζομένων των επιχειρήσεων που πλήττονται από την κάμψη της οικονομικής δραστηριότητας. Καλύπτει σχήματα αναπλήρωσης του μισθού του εργαζόμενου περιλαμβανομένων σχημάτων αναπλήρωσης εισοδήματος αυτοαπασχολούμενων (διεθνώς STW) που τρέχουν ή θα τρέξουν στα Κράτη Μέλη.

Είναι πλέον σαφές ότι η κυβέρνηση της ΝΔ δεν έθεσε συγκεκριμένες διεκδικήσεις κατά την αρχική συζήτηση αυτού του πακέτου στην Ευρώπη, ούτε και συντάχθηκε με το εύλογο αίτημα των ευρωπαϊκών συνδικάτων η κατανομή των κονδυλίων του SURE να μην γίνεται μόνο στην βάση του ΑΕΠ του κράτους αλλά και βασικών δεικτών όπως η ανεργία. Με δεδομένη αυτή την αδράνεια της κυβέρνησης, **η Ελλάδα προσδοκά να λάβει 1,5 δισ. ευρώ τουλάχιστον** ούτως ώστε χρηματοδοτήσει μέτρα στήριξης της εργασίας κατά τη διάρκεια της σταδιακής επανόδου των επιχειρήσεων από το lockdown. Ωστόσο η διαπραγμάτευση σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο για τους τελικούς όρους και τα ποσά του προγράμματος δεν έχει ολοκληρωθεί και επομένως η ελληνική κυβέρνηση έχει ακόμα δυνατότητα να διεκδικήσει καλύτερους όρους και σύντομες διαδικασίες για την εφαρμογή του προγράμματος καθώς και πρόσθετα κριτήρια κατανομής των κονδυλίων πέραν του ΑΕΠ (ανεργία, επίπεδο φτώχειας κλπ) που θα οδηγήσουν σε αύξηση των πόρων που αναλογούν στη χώρα.

Οι επόμενες δύο κατηγορίες πηγών χρηματοδότησης διευκολύνουν την παροχή ρευστότητας προς τις επιχειρήσεις με τη μορφή δανείων. Δεν αποτελούν πηγές χρηματοδότησης του κράτους.

6) Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

6.1. Παροχή ρευστότητας στις τράπεζες ύψους έως και € 3 τρις. με αρνητικό επιτόκιο, το οποίο μπορεί να φθάσει έως και -0,75%, το χαμηλότερο επιτόκιο που έχει προσφέρει μέχρι σήμερα. Σύμφωνα με την ΕΚΤ, οι δύο προηγούμενες σειρές τέτοιων στοχευμένων ενεργειών ενθάρρυναν τις τράπεζες να χορηγήσουν περίπου € 125 δισ. περισσότερα κεφάλαια από ό,τι θα χορηγούσαν αν δεν είχαν θεσπιστεί αυτές οι διευκολύνσεις. Για να διασφαλισθεί ότι οι τράπεζες αξιοποιούν πλήρως αυτή τη νέα διευκόλυνση, θεσπίστηκε επίσης μια δέσμη στοχευμένων μέτρων χαλάρωσης των κριτηρίων καταλληλότητας των εξασφαλίσεων, με ιδιαίτερη έμφαση στις μικρότερες επιχειρήσεις, στους αυτοαπασχολούμενους και στους ιδιώτες.

6.2. Pandemic Emergency Purchase Programme (PEPP) ύψους € 750 δισ., Ειδικότερα, η ΕΚΤ αγοράζει ομόλογα του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα σε μεγάλες ποσότητες από τη δευτερογενή αγορά για να διασφαλίσει ότι όλοι οι τομείς της οικονομίας μπορούν να ωφεληθούν από τις ευνοϊκές συνθήκες χρηματοδότησης. Το προαναφερθέν έκτακτο πρόγραμμα αγοράς στοιχείων ενεργητικού λόγω πανδημίας (PEPP), σε συνδυασμό με τα άλλα προγράμματα αγοράς στοιχείων ενεργητικού που έχει η ΕΚΤ, επιτρέπει να πραγματοποιεί αγορές ομολόγων ύψους πάνω από € 1 τρις μέχρι το τέλος του έτους. **Για την Ελλάδα το ποσό που αντιστοιχεί ανέρχεται στα 12 δισ. ευρώ.**

Με το μηχανισμό αυτό η ΕΚΤ:

- Κρατάει χαμηλά τα επιτόκια των ελληνικών ομολόγων

- Διευκολύνει την πρόσβαση σε ρευστότητα των ελληνικών τραπεζών που μπορούν να αγοράσουν ομόλογα του ελληνικού δημοσίου και να τα χρησιμοποιήσουν ως ενέχυρο για άντληση ρευστότητας από την ΕΚΤ

7) Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ).

7.1 Νέο Ταμείο Εγγυοδοσίας της ΕΤΕπ. Η Τράπεζα ανέλαβε την πρωτοβουλία για τη δημιουργία ενός πανευρωπαϊκού Ταμείου Εγγυοδοσίας ύψους € 25 δις, το οποίο θα μπορούσε, συνυπολογιζόμενης της μόχλευσης κεφαλαίων, να στηρίξει χρηματοδοτήσεις συνολικού ύψους € 200 δις για ΜΜΕ κυρίως αλλά και μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις σε ολόκληρη την ΕΕ.

Οι πόροι που αντιστοιχούν στην Ελλάδα θα είναι μάλλον ανάλογοι με το κεφάλαιο που κατέχει η χώρα στην ΕΤΕπ (δηλαδή το 1.4% των 200 δις άρα **περίπου 2,8 δισ. ευρώ**).

Το Ταμείο θα ήταν θεωρητικά διαθέσιμο στην αγορά από 1 Ιουνίου 2020 υπό τον όρο της δέσμευσης των ΚΜ. Ωστόσο υπάρχουν ακόμα δυσκολίες για την επίτευξη συμφωνίας και αναμένονται καθυστερήσεις.

7.2 Δανεισμός απευθείας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος από την ΕΤΕπ ύψους 1,5 δισ. ευρώ. Πρόκειται για πρόσθετη δυνατότητα άντλησης ρευστότητας των τραπεζών απευθείας από την ΕΤΕπ στη λογική του GlobalLoan που είχε λειτουργήσει και επί κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ.

4. Εξειδίκευση Μέτρων

➤ Υγεία

Η πανδημία αναδεικνύει νέες προτεραιότητες και προκλήσεις που αφορούν τις υγειονομικές ανισότητες στη χώρα, στην Ευρώπη και στον κόσμο. Το πολιτικό αίτημα είναι η καθολική πρόσβαση όλων των ανθρώπων στα νέα τεστ, φάρμακα και εμβόλια για τον SARS-CoV-2 αλλά και για κάθε καινούργια διασυννοριακή απειλή Δημόσιας Υγείας. Ένα νέο μοντέλο για την ανάπτυξη της έρευνας και της φαρμακευτικής καινοτομίας, βασισμένο στη διεθνή συνεργασία, στη δημόσια χρηματοδότηση, στα ανοικτά δεδομένα, στη διαφάνεια για τον υπολογισμό του κόστους έρευνας και ανάπτυξης, στις «δίκαιες» τιμές, στην προστασία των δικαιωμάτων των ασθενών, είναι αναγκαίο και εφικτό.

1. Γενναία ενίσχυση του ΕΣΥ με ανθρώπινο δυναμικό – ολοκληρωμένο σχέδιο μόνιμων προσλήψεων σε βάθος 4ετίας με 4000 θέσεις γιατρών-νοσηλευτών-λοιπού προσωπικού για το 2020
2. Σταδιακή σύγκλιση με τους μέσους όρους της Ευρώπης στις δημόσιες δαπάνες Υγείας, στον αριθμό νοσηλευτών και κλινών ΜΕΘ - μείωση ιδιωτικών δαπανών υγείας
3. Ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, του θεσμού του οικογενειακού γιατρού για κάθε πολίτη και των Τοπικών Μονάδων Υγείας (TOMY)
4. Μισθολογική αναβάθμιση των γιατρών και του υπόλοιπου προσωπικού του ΕΣΥ - ενισχυμένα κίνητρα για τις άγονες/νησιωτικές περιοχές - ένταξη των υγειονομικών στα ΒΑΕ
5. Διευρυμένο δίκτυο κοινοτικών υπηρεσιών υγείας και κατ' οίκον φροντίδας –Κινητές Μονάδες ΠΦΥ και Ψυχικής Υγείας
6. Δράσεις πρόληψης και ενισχυμένης υγειονομικής φροντίδας σε πληθυσμούς ειδικής ευαλωτότητας(πρόσφυγες-Ρομά-γηροκομεία-σωφρονιστικά καταστήματα-προνοιακά ιδρύματα-άστεγοι)
7. «Θωράκιση» των Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας – δημιουργία μόνιμου μηχανισμού επιδημιολογικής επιτήρησης και παρέμβασης σε απειλές Δημόσιας Υγείας
8. Εθνικό Σχέδιο αναβάθμισης των κτιριακών υποδομών – εξοπλισμού του ΕΣΥ σε βάθος 5ετίας

Το σύνολο της παρέμβασης για την Υγεία ανέρχεται στο 1 δις μέχρι το τέλος του 2021 εκ των οποίων τα 500 εκ. εκτιμάται ότι θα αναλωθούν μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2020

➤ Κόσμος της εργασίας

Η προστασία της εργασίας θα έπρεπε να αποτελεί, και αποτελεί για το ΣΥΡΙΖΑ, πρώτη προτεραιότητα σε αυτή την περίοδο. Τα μέτρα που προτείνει ο ΣΥΡΙΖΑ για τη στήριξη της

εργασίας έχουν συγκεκριμένο στρατηγικό προσανατολισμό, την προστασία των εργαζομένων, τη διατήρηση της διαπραγματευτικής τους δύναμης και των μισθών και την ανατροπή των τάσεων απορρύθμισης της αγοράς εργασίας. Πρόκειται για την ακριβώς αντίθετη στρατηγική από αυτή που ακολουθεί η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας.

Οι ήδη ασκούμενες από την κυβέρνηση πολιτικές στην αγορά εργασίας οδηγούν σε δραματική συρρίκνωση των μισθών και σε ενίσχυση των τάσεων αποδιάρθρωσης και ελαστικοποίησης. Η τάση αυτή πρέπει επειγόντως να αντιστραφεί. Χρειάζεται να αποτραπεί η γενικευμένη διάλυση των εργασιακών σχέσεων, να προληφθεί ένα μεγάλο κύμα ανεργίας και να μην υπάρξουν μειώσεις μισθών. Κάτι τέτοιο περνάει μέσα από μια δέσμη μέτρων στήριξης των εργαζομένων και των επιχειρήσεων τα οποία έχουν ως προϋπόθεση τη διατήρηση των θέσεων και σχέσεων εργασίας στα επίπεδα που είχαν διαμορφωθεί τον Φεβρουάριο του 2020.

Οι εργαζόμενοι της χώρας είναι το πολυτιμότερο κεφάλαιό της, μας κράτησαν όρθιους στις δύσκολες στιγμές της πανδημίας και είναι οι βασικοί συντελεστές κάθε προσπάθειας ανάκαμψης. Δεν πρέπει, όπως ήδη επιχειρείται, να υπάρξει επανάληψη της συνταγής γενικευμένων αρνητικών αλλαγών στο εργατικό δίκαιο της χώρας, με πρόφαση αυτή τη φορά την πανδημία.

Πυρήνας της πρότασής μας είναι η καταβολή των μισθών των εργαζομένων στο 100%, η μη αρνητική μεταβολή των σχέσεων εργασίας και αυτονόητα η διατήρηση των θέσεων εργασίας. Η πρότασή μας διακρίνει τρεις κατηγορίες επιχειρήσεων, οι οποίες επιδοτούνται σε διαφορετικό ύψος από το κράτος, πάντα όμως *υπό την υποχρέωση της καταβολής μισθών στο 100% και της μη μεταβολής των σχέσεων εργασίας.*

Ειδικότερα

1. Για τις επιχειρήσεις που συνεχίζουν να βρίσκονται σε αναστολή λειτουργίας, προτείνουμε 100% κάλυψη του μισθολογικού και μη-μισθολογικού κόστους από το κράτος.
2. Για τις πληττόμενες επιχειρήσεις στους κλάδους της εστίασης, του τουρισμού και των μεταφορών, επιδότηση 100% των ασφαλιστικών εισφορών και 40% των μισθών από το κράτος, με υποχρέωση καταβολής του υπόλοιπου 60% του μισθολογικού κόστους από την επιχείρηση.
3. Για τις υπόλοιπες πληττόμενες επιχειρήσεις που αρχίζουν να επαναλειτουργούν προτείνουμε επιδότηση 40% μισθών και ασφαλιστικών εισφορών από το κράτος, με υποχρέωση καταβολής του υπόλοιπου 60% του μισθολογικού και μη μισθολογικού κόστους από την επιχείρηση.

Προϋποθέσεις για την εφαρμογή των μέτρων οικονομικής στήριξης των εργαζομένων και των επιχειρήσεων:

1. Κατάργηση του σχήματος αναστολών συμβάσεων εργασίας
2. Κατάργηση του νέου σχήματος εκ περιτροπής εργασίας
3. Κατάργηση της αναστολής δήλωσης των ωραρίων, επαναθεσμοθέτηση της δυνατότητας ελέγχων από το ΣΕΠΕ
4. Ρύθμιση για τον μη συμψηφισμό ημερών μη εργασίας λόγω της πανδημίας με τις τακτικές άδειες των εργαζομένων
5. Θέσπιση ειδικού πλαισίου για τον έλεγχο της τηλεργασίας και την προστασία των εργαζομένων σε αυτή

6. Εξειδίκευση των κανόνων ασφαλείας και υγείας στην εργασία στις συνθήκες της πανδημίας. Εντατικοποίηση των ελέγχων και εκτεταμένης εμβέλειας ενημερωτική εκστρατεία
7. Υποχρέωση διατήρησης των συμβάσεων εργασίας για έξι μήνες μετά το τέλος της κρατικής επιχορήγησης (μετενέργεια)
8. Σαφής απαγόρευση δυσμενούς μετατροπής συμβάσεων (για παράδειγμα, πλήρους σε μερικής ή εκ περιτροπής)
9. Παράταση ισχύος μέχρι το τέλος του έτους όλων των Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας που ξεκίνησαν να λήγουν τον Μάρτιο του 2020

Το σύνολο των παρεμβάσεων για την στήριξη της εργασίας ανέρχονται στα 3,7 δισ. ευρώ και αφορούν τουλάχιστον 1,7 εκ εργαζόμενους και 200.000 επιχειρήσεις.

➤ **Επιχειρήσεις**

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη στήριξη της οικονομίας ειδικά σε αυτή τη δύσκολη συγκυρία είναι φυσικά η στήριξη της ζήτησης αλλά και η στήριξη της προσφοράς. Επομένως αποφασιστικής σημασίας για το πρόγραμμά μας είναι η στήριξη των επιχειρήσεων και ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Στις παρούσες συνθήκες το βασικό πακέτο μέτρων που προτείνουμε έχει οριζόντιο χαρακτήρα και καλύπτει το σύνολο των πληττόμενων επιχειρήσεων. Ωστόσο και επιπρόσθετα αυτών των οριζόντιων μέτρων, προτεραιότητα δίνεται στις παραγωγικές επιχειρήσεις (μεταποίηση βιομηχανία, πρωτογενής τομέας, πράσινη οικονομία, πολιτιστικός και δημιουργικός τομέας κλπ) και ιδιαίτερα τις επιχειρήσεις έντασης γνώσης και αυτές που παράγουν προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας, **δηλαδή στις επιχειρήσεις που συμβάλλουν τα μέγιστα στην αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου, στις επιχειρήσεις που θα σηκώσουν το κύριο βάρος ανάκαμψης σε μια βιώσιμη κατεύθυνση.** Αυτή η κατηγορία επιχειρήσεων καλύπτεται τόσο από τα οριζόντια μέτρα που παρατίθενται στη συνέχεια όσο και από ειδικού τύπου μέτρα που εξειδικεύονται ανά κλάδο και αποτελούν τη συνέχεια του Μένουμε Όρθιοι II.

Τα μέτρα της προηγούμενης ενότητας (εργασία) αντιμετωπίζουν το θέμα του μισθολογικού κόστους που αποτελεί κατά βάση το μεγαλύτερο μέρος του κόστους των επιχειρήσεων. Ωστόσο οι πληττόμενες επιχειρήσεις έχουν περισσότερες ανάγκες σε κεφάλαια (σε ρευστότητα) για να καλύψουν τα υπόλοιπα κόστη τους. Κατά βάση χρειάζονται κεφάλαια κίνησης, ενώ όσες επιχειρήσεις σχεδιάζουν ή έχουν σε εξέλιξη επενδυτικά σχέδια πρέπει να υποστηριχθούν να τα υλοποιήσουν.

Καθώς, η πρόσβαση στο τραπεζικό σύστημα είναι δύσκολη έως αδύνατη για ένα μεγάλο μέρος των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και ειδικά των πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων, προτείνουμε ένα πακέτο μέτρων που προκρίνει για αυτή την κατηγορία των επιχειρήσεων μέτρα ενίσχυσης απευθείας από το κράτος, καθώς και το μέτρο των μικροχρηματοδοτήσεων. Μέτρα άμεσης ή έμμεσης απευθείας ενίσχυσης από το κράτος, είναι η μη επιστρεπτέα ενίσχυση και η μείωση της προκαταβολής φόρου.

1. Μη Επιστρεπτέα Ενίσχυση ύψους 3 δις. ευρώ

Το ποσό δίνεται άπαξ σε έμμεσα ή άμεσαπληττόμενους αυτοαπασχολούμενους και επιχειρήσειςκαι το κόστος του είναι 3 δις. Η ενίσχυση αυτή είναι μη επιστρεπτέα, δεν συνιστά δηλαδή δάνειο με προϋπόθεση την διατήρηση του συνόλου των εργαζομένων για 6 μήνες καθώς και των όρων εργασίας τους.

Κρίσιμος παράγοντας για την ομαλή επαναλειτουργία των επιχειρήσεων, είναι η ελαχιστοποίηση έως μηδενισμού αν είναι εφικτό, υποχρεώσεων που συσσωρεύτηκαν κατά τη διάρκεια του lockdown.

Άμεση ενίσχυση για τις πληττόμενες επιχειρήσεις, στο ύψος των 2.000 ευρώ ανά εργαζόμενο.

Η ελάχιστη ενίσχυση ανά επιχείρηση διαμορφώνεται στις, 2.000 ευρώ (ατομική επιχείρηση) και η μέγιστη στις 100.000 ευρώ.

Στο μέτρο εμπίπτουν και ατομικές επιχειρήσεις με έδρα άλλη από την οικία του ιδιοκτήτη.

Σκοπός του μέτρου είναι η άμεση πρόσβαση σε κεφάλαιο κίνησης, για την κάλυψη εξόδων όπως ενοίκια, λογαριασμοί κοινής ωφέλειας, φορολογικές και ασφαλιστικές υποχρεώσεις, προμηθευτές.

Κόστος 3 δις εκ ευρώ - Διάρκεια Άπαξ

2. Μόνιμη μείωση της προκαταβολής φόρου στο 50%,

Το μέτρο είναι μόνιμο (δεν αφορά δηλαδή μόνο το 2020) και αφορά όλους ανεξαιρέτωςτους υπόχρεους καταβολής προκαταβολής φόρου.

Τα προηγούμενα μέτρα απαντούν σε ανάγκες του σήμερα και είναι υλοποιήσιμα χωρίς τη συμμετοχή των τραπεζών. Προκρίνονται υπό τις παρούσες συνθήκες αλλά δεν μπορούν από μόνα τους να καλύψουν τις ανάγκες των επιχειρήσεων. Η οικονομία δεν μπορεί να λειτουργήσει αποτελεσματικά χωρίς την ουσιαστική συμβολή του τραπεζικού συστήματος το οποίο εξακολουθεί να παρουσιάζει βασικές αρρυθμίες.

Η απάντηση του ΣΥΡΙΖΑ σε αυτό το πρόβλημα, ήδη από την κυβερνητική περίοδο 2015-2019, συνίσταται στη δημιουργία ενός παράλληλου και εναλλακτικού χρηματοδοτικού συστήματος, το οποίο λειτουργεί σε συνεργασία με το τραπεζικό σύστημα αλλά διέπεται από διαφορετικά κριτήρια. Βασικοί πυλώνες του εν λόγω συστήματος είναι η Αναπτυξιακή Τράπεζα, το θεσμικό πλαίσιο των μικροπιστώσεων και τα νέα χρηματοδοτικά εργαλεία. Η ίδρυση της Αναπτυξιακής Τράπεζας από την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ άλλωστε, παρά τις κατά καιρούς παλινωδίες, έχει την ευρεία αποδοχή των πολιτικών δυνάμεων. Κυρίως βέβαια έχει την αποδοχή των παραγωγικών φορέων.

Με τη βοήθεια των μέτρων που έχει αναλάβει η ΕΚΤ (όπως είδαμε στο προηγούμενο κεφάλαιο), οι εμπορικές τράπεζες διαθέτουν αυτή τη στιγμή επαρκή κεφάλαια ή έχουν τη δυνατότητα να αντλήσουν κεφάλαια με πολύ καλούς όρους για την ενίσχυση της ρευστότητας των επιχειρήσεων. Επομένως το πρόβλημα δεν είναι κεφαλαιακού χαρακτήρα. Το πρόβλημα εστιάζεται στο γεγονός ότι οι τράπεζες εξακολουθούν να θεωρούν ότι ο δανεισμός των ελληνικών επιχειρήσεων παρουσιάζει γενικά υψηλό ρίσκο και επομένως οι

όροι με τους οποίους δανείζουν τις επιχειρήσεις είναι ασύμφοροι ή δύσκολο να καλυφθούν από τις τελευταίες.

Σε αυτές τις συνθήκες, η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα πρέπει να δημιουργήσει σύγχρονα εγγυοδοτικά εργαλεία, αναλαμβάνοντας το μεγαλύτερο μέρος του ρίσκου των δανείων, καθιστώντας τους όρους δανεισμού ελκυστικούς για τις επιχειρήσεις.

Η ενεργοποίηση της Αναπτυξιακής Τράπεζας σε αυτή την κατεύθυνση, προϋποθέτει την ενίσχυσή της με κεφάλαια, πέρα από αυτά που ήδη διαθέτει και πέρα από τις συνήθεις πηγές χρηματοδότησής της που είναι το ΠΔΕ και το ΕΣΠΑ. Μια πρόσθετη σημαντική πηγή κεφαλαίων θα προέλθει από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (υπολογίζονται τουλάχιστον 3 δις ευρώ επιπλέον όσων είχαν δρομολογηθεί πριν την πανδημία). Πέρα όμως από αυτά η κυβέρνηση πρέπει να εξασφαλίσει στην Αναπτυξιακή Τράπεζα τις προϋποθέσεις ώστε να μπορεί να προσφύγει η ίδια για δανεισμό με έκδοση ομολόγων ή με άλλες μορφές.

Με βάση τα χρηματοδοτικά εργαλεία που περιγράφονται στη συνέχεια, τα εργαλεία που ήδη είχαν δρομολογηθεί από την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, καθώς και την κινητοποίηση των τραπεζικών κεφαλαίων, μπορούν να διατεθούν **τουλάχιστον 12 δις. ευρώ** για την ενίσχυση της ρευστότητας των επιχειρήσεων

3. Εισαγωγή του εργαλείου των μικροχρηματοδοτήσεων

Η κυβέρνηση πρέπει να προχωρήσει άμεσα στην θεσμοθέτηση των μικροχρηματοδοτήσεων (microlending /microfinance) νομοσχέδιο που ετοιμάστηκε από την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ αλλά δεν πρόλαβε να ψηφιστεί. Αφορά σε δάνεια μέχρι 25.000 ευρώ από ιδιωτικά χρηματοπιστωτικά σχήματα και την Αναπτυξιακή Τράπεζα, με την ρητή εξαίρεση των τραπεζικών ιδρυμάτων.

Την εποπτεία των σχημάτων θα πρέπει να αναλάβουν τα Υπουργεία Οικονομικών και Οικονομίας, χωρίς τη συμμετοχή στην εποπτική διαδικασία της ΤτΕ (υπό προϋποθέσεις ο ρόλος της περιορίζεται στην τεχνική βοήθεια).

4. Χρηματοδοτικό εργαλείο ενίσχυσης ρευστότητας μέσω κρατικών εγγυήσεων από 80 έως και 100%

Το δημόσιο μέσω της αναπτυξιακής τράπεζας δημιουργεί ένα πρόγραμμα εγγυήσεων για ΜμΕ με ποσοστό κάλυψης από 80 έως και 100% κάθε εκάστου δανείου και χωρίς όριο ανώτατου ποσοστού κάλυψης ανά χρηματοπιστωτικό ίδρυμα/σχηματισθέν χαρτοφυλάκιο. Αυτό τον σχεδιασμό ακολουθούν όλα τα Κράτη Μέλη της Ε.Ε. σε αντίθεση με την ελληνική κυβέρνηση που με τα επιπλέον όρια που θέτει εγγυάται το 30-40 % των δανείων καθιστώντας τελικά τον δανεισμό για τις περισσότερες από τις επιχειρήσεις ασύμφορο.

Το πρόγραμμα θα απευθύνεται σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις κάθε κατηγορίας (σκόπιμη είναι η κατά συνθήκη κλαδική στόχευση, όπως π.χ. σήμερα οι τουριστικές επιχειρήσεις, οι μεταφορές, η εστίαση) υπό την προϋπόθεση ικανοποίησης των κανόνων των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Αναλυτικότερα, για τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις η εγγύηση θα ανέρχεται στο 90%, ενώ στις σχετικά μεγαλύτερες επιχειρήσεις θα διαμορφώνεται στα επίπεδα του 80%, με προϋποθέσεις για τις επιχειρήσεις όπως το να διατηρήσουν και να αυξήσουν θέσεις

εργασίας, να διατηρήσουν και να αυξήσουν τις μισθολογικές αμοιβές και τα κίνητρα για τους εργαζόμενους με συνδυαστική απορρόφηση λιμναζόντων προγραμμάτων απασχόλησης του ΟΑΕΔ. Το ποσοστό εγγύησης του δημοσίου μπορεί να ανέλθει ακόμα και στο 100%, **πολύ στοχευμένα**, σε επιχειρήσεις που προσφέρουν υψηλή προστιθέμενη αξία στην οικονομία (για παράδειγμα σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση και σε τομείς έντασης γνώσης και αξιοποίησης επιστημονικής έρευνας).

Σε περίπτωση που επιμερισθεί η κάλυψη και για το επιτόκιο δανεισμού, αυτό θα υπολογίζεται με βάση το μέσο τριμηνιαίο επιτόκιο χορηγήσεων ΜμΕ του εγχώριου τραπεζικού συστήματος.

5. Εγγυοδοτικό εργαλείο First Loss έως 25% για την ενεργοποίηση ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων

Ένα από τα βασικά προβλήματα των ελληνικών επιχειρήσεων είναι το χαμηλό επίπεδο των ιδίων κεφαλαίων. Το πρόβλημα εκτιμάται ότι θα λάβει εκρηκτικές διαστάσεις τα επόμενα έτη λόγω της αναμενόμενης καταγραφής υψηλών ζημιών την τρέχουσα χρήση (2020).

Η συγκεκριμένη εξέλιξη, πέραν της επιδείνωσης της χρηματοοικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων και την πρόκληση αμφιβολιών σχετικά με την μελλοντική επιβίωση τους, θα δυσχεράνει παράλληλα την δανειοδότηση τους από τον τραπεζικό τομέα και τον αποκλεισμό τους από τις ενδεχόμενες μελλοντικές κρατικές ενισχύσεις καθώς θα θεωρούνται προβληματικές, με βάση το ισχύον stateaidframework της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Το συγκεκριμένο χρηματοδοτικό προϊόν θα εγγυάται κατά 25% τις ιδιωτικές συμμετοχές σε ταμεία επιχειρηματικών κεφαλαίων ή σε ειδικές περιπτώσεις απευθείας επενδύσεων. Οι επενδύσεις θα πραγματοποιούνται με την έκδοση κοινών ή/και προνομιούχων μετοχών, μετατρέψιμων ομολογιών ή/και άλλων μορφών χρεογράφων.

Το δημόσιο θα εγγυάται το ενδεχόμενο καταγραφής ζημιών, με ποσοστό κάλυψης έως 25% (firstlossguarantee). Στην περίπτωση καταγραφής ζημιών πάνω από το ποσοστό του 25% αυτό θα επιβαρύνει τα ιδιωτικά κεφάλαια.

➤ Εισόδημα έκτακτης ανάγκης

Η έλλειψη μέτρων για τη στήριξη της εργασίας και των επιχειρήσεων στην πρώτη φάση της πανδημίας, οδηγεί σε ραγδαία επιδείνωση της ύφεσης και της ανεργίας απαιτώντας τη θεσμοθέτηση ενός διευρυσμένου πλέγματος κοινωνικής προστασίας. Η δημιουργία ενός εισοδήματος έκτακτης ανάγκης είναι η μόνη λύση ώστε να αντιμετωπιστεί ο άμεσος κίνδυνος μεγάλο μέρος του πληθυσμού της χώρας να βρεθεί σε συνθήκες ακραίας φτώχειας και περιθωριοποίησης. Αντίστοιχες πολιτικές αρχίζουν να εφαρμόζονται και σε άλλες χώρες του ευρωπαϊκού Νότου, απαντώντας σε παρόμοιες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες, προσπαθώντας ταυτόχρονα να αποφύγουν η εμφάνιση της ύφεσης να μετατρέψει την οικονομική κρίση σε κρίση χρέους, πράγμα που θα προσέδιδε στην πρώτη περισσότερο μόνιμα χαρακτηριστικά.

Το εισόδημα έκτακτης ανάγκης που προτείνει ο ΣΥΡΙΖΑ καλύπτει 1.900.000 νοικοκυριά στα οποία συμμετέχουν άνεργοι, επισφαλώς εργαζόμενοι (εργαζόμενοι με μπλοκάκι, με εργόσημο και με συμβάσεις ορισμένου χρόνου), εποχικοί εργαζόμενοι, ιδίως στον τομέα του

τουρισμού, αγρότες, πληττόμενοι ελεύθεροι επαγγελματίες και αυτοαπασχολούμενοι, δημιουργοί, καλλιτέχνες και εργαζόμενοι στον τομέα του πολιτισμού, ΑΜΕΑ. Όπως είναι φανερό, το μέτρο αυτό υποστηρίζει και τμήματα της μεσαίας τάξης που υπέστησαν ραγδαία απώλεια εισοδήματος λόγω της πανδημίας.

Ο σχεδιασμός του έκτακτου αυτού εισοδήματος βασίζεται στις ανάγκες ολόκληρου του νοικοκυριού δίνοντας 400€ για το πρώτο ενήλικο μέλος του νοικοκυριού, 200€ για κάθε πρόσθετο ενήλικο μέλος και 100€ για κάθε παιδί. Οι ήδη επιδοτούμενοι από τον ΟΑΕΔ άνεργοι δικαιούνται το ποσό που προκύπτει για το νοικοκυριό, αφού αφαιρεθεί το επίδομα ανεργίας που ήδη λαμβάνουν. Το έκτακτο εισόδημα που προτείνει ο ΣΥΡΙΖΑ είναι αφορολόγητο και ακατάσχετο.

Σκοπός του εισοδήματος έκτακτης ανάγκης είναι να δώσει στη δοκιμαζόμενη μερίδα της κοινωνίας την δυνατότητα αξιοπρεπούς διαβίωσης έτσι ώστε να μείνει οικονομικά και κοινωνικά ενεργή, ικανή να συμβάλει στην συλλογική προσπάθεια για ανάκαμψη. Παράλληλα, στηρίζει την κατανάλωση και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Το επίδομα αφορά σχεδόν 4 εκ άτομα, έχει διάρκεια 4 μήνες και το κόστος του αναμένεται να ανέλθει στα 3,5 δις ευρώ .

➤ Τουρισμός

Η τουριστική κίνηση υποχωρεί δραματικά τόσο από το εξωτερικό όσο και στο εσωτερικό. Αυτό οδηγεί σχεδόν το σύνολο των επιχειρήσεων των σχετικών κλάδων είτε στο να μην ανοίξουν καθόλου ή στην περίπτωση που λειτουργήσουν, στον περιορισμό του τζίρου τους, με δραματικές επιπτώσεις τόσο στην βιωσιμότητα των επιχειρήσεων, όσο και στην αύξηση της ανεργίας.

Θα υπάρξει τεράστιο κενό ζήτησης ενώ παράλληλα, λόγω της δραματικής μείωσης των εισοδημάτων των νοικοκυριών στην Ελλάδα, προβλέπεται να μειωθεί και ο εσωτερικός τουρισμός, εφόσον δεν ληφθούν, εγκαίρως, κατάλληλα μέτρα ενίσχυσής του.

Ο ΣΥΡΙΖΑ προτείνει ένα πρόγραμμα «διακοπών για όλους», με την διαδικασία χορήγησης ατομικών επιταγών (voucher) διαμονής και μετακίνησης ύψους 600 εκ. €. Το πρόγραμμα αυτό θα δίνει στα νοικοκυριά δικαίωμα επιλογής των διακοπών τους, τους θερινούς μήνες, με προοπτική επέκτασης του μέχρι τέλους του χρόνου.

Το πρόγραμμα αυτό θα συμβάλει στη μερική αντιστάθμιση του ελλείμματος αφίξεων τουριστών από το εξωτερικό, μέσω της ενίσχυσης της εσωτερικής ζήτησης για τουριστικές υπηρεσίες και άρα τη διατήρηση στοιχειώδους ρευστότητας στην αγορά. Με τον τρόπο αυτό, επιτυγχάνουμε την οικονομική ενίσχυση των επιχειρήσεων και την διατήρηση κατά το δυνατόν των θέσεων εργασίας.

Το πρόγραμμα που προτείνουμε υλοποιείται μέσω της παροχής επιταγών ή προπληρωμένων ηλεκτρονικών καρτών «ειδικού σκοπού» και μ' αυτό τον τρόπο είτε καλύπτει πλήρως τα έξοδα μετακίνησης και διανυκτέρευσης σε τουριστικούς προορισμούς και καταλύματα της χώρας είτε τα επιδοτεί σε ένα σημαντικό μέρος αυτών.

Από το κόστος του προγράμματος «Διακοπές για όλους» μεγάλο μέρος των χρημάτων θα επιστραφεί στο κράτος μέσω της φορολογίας και των ασφαλιστικών εισφορών, όπως και μέσω των πολλαπλασιαστικών του επιδράσεων στην οικονομία.

Το Πρόγραμμα Εσωτερικού Τουρισμού «ΔΙΑΚΟΠΕΣ για ΟΛΟΥΣ» ύψους 600 εκ. € καλύπτει κλιμακωτά, με εισοδηματικά κριτήρια, έως 2.500.000 πολίτες σε διαμονή και μεταφορά (χωρίς να συμπεριλαμβάνεται το μεταφορικό ισοδύναμο) Απευθύνεται στο σύνολο των ξενοδόχων/καταλυματιών (με διαβάθμιση τιμολόγησης ανάλογα με τα αστέρια/κλειδιά) και στο σύνολο των πολιτών.

Επιπλέον, το πρόγραμμα αυτό συνδυάζεται με επέκταση του μέτρου του Μεταφορικού Ισοδύναμου που είχε θεσμοθετήσει και ξεκινήσει η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ. Η επέκταση αυτή έχει συνολικό κόστος 100 εκ. € (εκ των οποίων τα περίπου 30 εκ. € προβλέπονται ήδη στον Π/Υ του 2020) και περιλαμβάνει ένταξη όλων των πολιτών της χώρας στους δικαιούχους του μεταφορικού ισοδύναμου με 4 εισιτήρια μετ' επιστροφής του δικαιούμενου ταξιδιού ανά άτομο. (στους προορισμούς περιλαμβάνεται και το νησί της Κρήτης).

Τέλος προτείνεται η αναστολή του τέλους διαμονής για την τρέχουσα χρονιά στον τομέα του τουρισμού. (το κόστος εκτιμάται σε 30-40 εκ.€.

➤ Εστίαση -Μείωση ΦΠΑ στο 6%

Πέρα από τα οριζόντια μέτρα για τις επιχειρήσεις και τους εργαζόμενους και αναγνωρίζοντας την ανάγκη ενίσχυσης του κλάδου της εστίασης, ο οποίος πλήττεται τόσο από τα μέτρα περιορισμού του συνωστισμού όσο και από τη μειωμένη ζήτηση (πχ. λόγω αναμενόμενης πτώσης του τουρισμού), προτείνουμε μείωση του ΦΠΑ στο σύνολο της εστίασης στο 6% (από το 24% ή το 13% ανάλογα τον ισχύοντα συντελεστή– εξαιρούνται τα αλκοολούχα).

➤ Αγροτικός Τομέας

Η πανδημία έχει σοβαρές επιπτώσεις στην αγροτική παραγωγή καθώς οι παραγωγοί δυσκολεύονται να καλλιεργήσουν, λόγω ανύπαρκτης ρευστότητας, η ανασφάλειας που υπάρχει για τη διάθεση των προϊόντων, η έλλειψη εργατικών χεριών. Η συμπίεση των τιμών παραγωγού από τους εμπόρους και τις μεγάλες αλυσίδες Σ/Μ που φαίνεται να ασκούν αθέμιτες εμπορικές πρακτικές αποτελεί σοβαρό πρόβλημα που ενισχύεται από την χαμηλή συλλογική οργάνωση των παραγωγών και την μικρή διαπραγματευτική τους ισχύ. Στα παραπάνω πρέπει να συνυπολογιστεί το γεγονός ότι ο πρωτογενής τομέας επηρεάζεται πολύ από τομείς της οικονομικής δραστηριότητας όπως ο τουρισμός, η εστίαση, οι μεταφορές, οι εξαγωγές, η αγοραστική ικανότητα του καταναλωτικού κοινού.

Ο ΣΥΡΙΖΑ θεωρεί ότι η χρηματοδότηση του προγράμματος στήριξης του αγροτικού τομέα με εθνικούς πόρους 150 εκατ. που ανακοίνωσε η κυβέρνηση υπολείπεται των αναγκών. Αυτό που διακρίνει την πολιτική διαχείριση της κρίσης στον αγροτικό τομέα, μέχρι σήμερα, είναι η αποσπασματικότητα, η προχειρότητα, η αναβλητικότητα και τελικά η έλλειψη σχεδίου για την υποστήριξη της μετάβασης σε μια βιώσιμη, με όρους περιβαλλοντικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς, ελληνική γεωργία.

Οι πληττόμενες αγροτικές επιχειρήσεις και συνεταιρισμοί καλύπτονται πλήρως από την ομπρέλα των βασικών οριζόντιων μέτρων του Μένουμε Όρθιοι, δηλαδή από την μη επιστρεπτέα ενίσχυση και την αναπλήρωση του μισθολογικού κόστους και οι αγρότες ως φυσικά πρόσωπα καλύπτονται από τις προβλέψεις του Εισοδήματος Έκτακτης Ανάγκης. Επομένως, τα άμεσα μέτρα ύψους 300 εκ. ευρώ που ανακοίνωσε ο ΣΥΡΙΖΑ αφορούν σε επιπλέον ποσό που απαιτείται σήμερα για την αντιμετώπιση των προβλημάτων του αγροτικού κόσμου, πέραν των οριζόντιων μέτρων και πέρα από την ενεργοποίηση των εργαλείων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης και των χρηματοδοτικών εργαλείων της Αναπτυξιακής Τράπεζας που έτσι κι αλλιώς είχαν προβλεφθεί πριν το ξέσπασμα της πανδημίας. Τα μέτρα που αναφέρονται στη συνέχεια αφενός στηρίζουν το εισόδημα του γεωργού, του κτηνοτρόφου, του αλιέα αλλά και τις αγροτικές επιχειρήσεις και αφετέρου θωρακίζουν τη βιωσιμότητα του αγροτικού τομέα.

Γεωργία

Μέτρα στήριξης του εισοδήματος των αγροτών

- Στήριξη των κτηνοτρόφων για απώλεια εισοδήματος λόγω χαμηλών τιμών πώλησης (αμνοερίφια και λοιπή ζωική παραγωγή) σύνολο 80 εκ.
 - Ειδική ενίσχυση ελαιοκαλλιέργειας λόγω πτώσης ζήτησης και τιμών ύψους 120 εκ. (πρόβλημα που προηγείται της πανδημίας)
 - Ειδικό σχέδιο απόσταξης οίνου με ενίσχυση ύψους 30 εκατ. του συγχρηματοδοτούμενου επιχειρησιακού προγράμματος οίνου για την αλλαγή χρήσης των αποθεμάτων ώστε να καταστεί δυνατή η απορρόφηση της παραγωγής της αμπελουργίας αυτή την καλλιεργητική περίοδο.
 - Μείωση των εισφορών ΕΛΓΑ για την τρέχουσα καλλιεργητική περίοδο κατά 20% με κάλυψη του κενού από εθνικούς πόρους, ύψους 35 εκατ.
 - Επιτάχυνση των πληρωμών του δημοσίου προς δικαιούχους (παλαιές οφειλές, υπόλοιπα βασικής ενίσχυσης, μέτρα ΠΑΑ, κλπ)
- Το Κράτος ως αγοραστής «ύστατης καταφυγής» για την απορρόφηση παραγωγής πληττόμενων κλάδων
- Ειδικό πρόγραμμα απορρόφησης παραγόμενων προϊόντων ύψους 30 εκατ. για στήριξη κοινωνικών και κρατικών δομών (κοινωνικά παντοπωλεία/τράπεζες τροφίμων, γηροκομεία, σχολεία) με φρέσκα αγροτικά προϊόντα αγροτικών συνεταιρισμών νωπών κηπευτικών, φρούτων εποχής, γαλακτοκομικών ειδών, ελαιολάδου.
- Αξιοποίηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων και τροποποιήσεις στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020
- Άμεση ενεργοποίηση ευρωπαϊκού προγράμματος «Φρούτα & Γάλα στα σχολεία» ύψους 4.8 εκ. περίπου για το 2020 που λόγω 'ανωτέρας βίας' μπορεί να αξιοποιηθεί, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Επιτροπής, για αγορά και διανομή σε δημόσια νοσοκομεία, κοινωφελή ιδρύματα και τράπεζες τροφίμων.

Ενίσχυση ρευστότητας μέσω Χρηματοδοτικών Εργαλείων

- Άμεση ενεργοποίηση του Ταμείου Εγγυοδοσίας της Αναπτυξιακής Τράπεζας (έχουν εξαγγελθεί πόροι 250 εκατ. για την χρηματοδότηση των αγροτών και αγροτικών επιχειρήσεων (μέχρι 200 χιλ για αγρότες και 500 χιλ για επιχειρήσεις), σύμφωνα με τις αποφάσεις της ΕΕ, για την παροχή μερικών εγγυήσεων για δάνεια κεφαλαίου κίνησης καθώς

και για την μερική ή πλήρη επιχορήγηση προμηθειών εγγυήσεων για τη χορήγηση δανείων (αφορά και την αλιεία).

- Άμεση ενεργοποίηση του νεοιδρυθέντος Ταμείου Εγγυήσεων ΠΑΑ για την χρηματοδότηση των επενδυτικών σχεδίων στη γεωργία άνω των 10 χιλ ευρώ με πόρους κοντά στα 450 εκ. και με την εγγύηση 80 εκ. του ΠΑΑ.
- Άμεση ενεργοποίηση του χρηματοδοτικού εργαλείου των μικροπιστώσεων που προέβλεπε η σύσταση του Ταμείου Εγγυήσεων του ΠΑΑ με την νομοθέτηση του σχετικού νομοσχεδίου που είχε ετοιμάσει η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ.
- Καταβολή του 70% των άμεσων ενισχύσεων της ΚΑΠ στους αγρότες πριν το καλοκαίρι στη βάση του μέσου όρου των δηλώσεων των περασμένων τριών ετών.

Αλιεία

- Στήριξη των πληττόμενων αλιέων με το Εισόδημα Έκτακτης Ανάγκης (για παράδειγμα αλιέας παντρεμένος με 2 παιδιά με καθαρό περσινό εισόδημα 9.000€ θα λάβει 3.200 € μέχρι και τον Σεπτέμβρη).

Άμεσα μέτρα στήριξης με χρηματοδότηση από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας & Θάλασσας (ΕΠΑΛΘ 2014-2020)

- Αντιστάθμιση για την απώλεια εισοδήματος με το μέτρο για την προσωρινή παύση αλιευτικών δραστηριοτήτων για τους αλιείς εκτιμώμενου ύψους 10 εκατ.
- Παροχή αντιστάθμισης και χορήγηση κεφαλαίου κίνησης για την παραγωγή στην υδατοκαλλιέργεια και την μεταποίηση με το μέτρο για τη δημόσια υγεία συνολικού ύψους 30 εκατ.

5. Παραδείγματα:

Τα μέτρα που προτείνει ο ΣΥΡΙΖΑ είναι απόλυτα κοστολογημένα και εφικτά. Ταυτόχρονα είναι πολύ εύκολο να υπολογιστεί η ενίσχυση που θα λάβει ο κάθε εργαζόμενος και η κάθε επιχείρηση. **Στα επόμενα παραδείγματα τα ποσά αφορούν τους μήνες Ιούνιο-Σεπτέμβριο**

Αυτοαπασχολούμενος που διατηρεί γραφείο εκτός της οικίας του ή κατάστημα, παντρεμένος με 1 παιδί με περσινό καθαρό εισόδημα 10.000€

ΣΥΡΙΖΑ

- 2.000€ από μη επιστρεπτέα ενίσχυση
- 2.800€ από το εισόδημα έκτακτης ανάγκης
- 1.100€ από την μείωση της προκαταβολής φόρου στο 50%

Σύνολο: 5.900€

ΝΔ

- Μείωση προκαταβολής φόρου : Άγνωστη

Δικηγόρος με έδρα την κατοικία του, παντρεμένη χωρίς παιδί, με περσινό καθαρό εισόδημα 10.000 €

ΣΥΡΙΖΑ

- 2.400€ από το εισόδημα έκτακτης ανάγκης
- 1.100€ από την μείωση της προκαταβολής φόρου στο 50%

Σύνολο: 3.500€

ΝΔ

- Μείωση προκαταβολής φόρου : Άγνωστη

Εργαζόμενη σε πληττόμενη επιχείρηση που μπαίνει σε εκ περιτροπής εργασία

- ΣΥΡΙΖΑ: Καμία μείωση του εισοδήματός της και προστασία της θέσης και των όρων εργασίας της
- ΝΔ: Μείωση του μισθού του κατά 20%

Εποχικά εργαζόμενος με 2 παιδιά

- ΣΥΡΙΖΑ: 3.200€ από το εισόδημα έκτακτης ανάγκης
- ΝΔ: 1.920€ από επιδόματα ανεργίας

Καλλιτέχνης εργαζόμενη με 2 παιδιά που δεν θα καταφέρει να βρει δουλειά τους μήνες Ιούνιο – Σεπτέμβριο

- ΣΥΡΙΖΑ: 3.200€ από το εισόδημα έκτακτης ανάγκης

- ΝΔ:1.000€ από πρόγραμμα κοινωνικής εργασίας (εξαγγελία αλλά χωρίς λεπτομέρειες εφαρμογής)

Επισφαλώς εργαζόμενος άγαμος χωρίς παιδιά

- ΣΥΡΙΖΑ: 1.600€ από το εισόδημα έκτακτης ανάγκης
- ΝΔ: κανένα έσοδο

Κτηνοτρόφος παντρεμένος με 2 παιδιά με καθαρό περσινό εισόδημα 9.000€

ΣΥΡΙΖΑ

- 3.200€ από το εισόδημα έκτακτης ανάγκης
- Ενίσχυση με βάση μέσο ποσό ανά κτηνοτροφική εκμετάλλευση: 1.800€

Σύνολο:5.000€

ΝΔ

- Ενίσχυση με βάση μέσο εκτιμώμενο ποσό ανά κτηνοτροφική εκμετάλλευση: 720€

Σύνολο: 720€

Επιχείρηση εστίασης με 10 εργαζόμενους με 12.000€ κέρδη το 2019 (Ο.Ε)

ΣΥΡΙΖΑ

- Κάλυψη 40% του μισθού και 100% των ασφαλιστικών εισφορών των εργαζομένων του: 28.500€
- Μείωση προκαταβολής φόρου στο 50%: 1.440€
- Μη επιστρεπτέα ενίσχυση:20.000€
- Ενίσχυση ζήτησης λόγω μειωμένου ΦΠΑ στο 6%
- Ενίσχυση ζήτησης λόγω πακέτου εσωτερικού τουρισμού

Σύνολο: 49.940€

Σύνολο καθαρής (χωρίς δάνεια) ενίσχυσης:49.940 €

ΝΔ

- Καμία στήριξη του εργατικού κόστους της επιχείρησης, αφού για όσες ώρες ο εργαζόμενος εργάζεται ο επιχειρηματίας καλύπτει εξ ολοκλήρου τον μισθό και τις ασφαλιστικές εισφορές των εργαζομένων
- Μείωση προκαταβολής φόρου : Άγνωστη
- Ενίσχυση ζήτησης (αλλά μικρότερη) λόγω μειωμένου ΦΠΑ για καφέ και αναψυκτικά στο 13%
- Επιστρεπτέα προκαταβολή: 8.000€

Σύνολο: 8.000€

Σύνολο καθαρής (χωρίς δάνεια) ενίσχυσης: 0€

Επιχείρηση Λιανικής/Χονδρικής με 4 εργαζόμενους με μηδενικά κέρδη το 2019 που ανήκει στις πλεττόμενες επιχειρήσεις και η ιδιοκτήτρια είναι έγγαμη με 2 τέκνα

ΣΥΡΙΖΑ

- 3.200€ από το βασικό εισόδημα έκτακτης ανάγκης
- Κάλυψη του 40% του μισθού και των ασφαλιστικών εισφορών των εργαζομένων του: 7.680€
- Μη επιστρεπτέα ενίσχυση: 8.000€

Σύνολο:18.880€

Σύνολο καθαρής (χωρίς δάνεια) ενίσχυσης:18.880€

ΝΔ

- Καμία στήριξη του εργατικού κόστους της επιχείρησης, αφού για όσες ώρες ο εργαζόμενος εργάζεται ο επιχειρηματίας καλύπτει εξ ολοκλήρου τον μισθό και τις ασφαλιστικές εισφορές των εργαζομένων
- Επιστρεπτέα προκαταβολή: 4000€

Σύνολο :4.000€

Σύνολο καθαρής (χωρίς δάνεια) ενίσχυσης:0€

6. Ο ρόλος του δημοσίου έναντι της κατάρρευσης ή εξαγοράς επιχειρήσεων

Η έξοδος από την κρίση επιβάλλει μια ριζική αναθεώρηση των αναπτυξιακών ιδεών που εκφράστηκαν στα μνημονιακά χρόνια. Οι ιδιωτικοποιήσεις είναι στο επίκεντρο. Σε απόσταση από την θέση αυτή, η θέση του ΣΥΡΙΖΑ υπήρξε σαφής: Τα δίκτυα και οι βασικές υποδομές να παραμείνουν υπό δημόσιο έλεγχο και τα εμπορικά τμήματα να ιδιωτικοποιηθούν εφόσον υπάρχουν αντίστοιχες ανταγωνιστικές αγορές. Χωρίς τούτο να σημαίνει ότι η ύπαρξη μίας κρατικής εταιρείας ακόμα και σε ανταγωνιστικές αγορές δεν είναι αναγκαία ή και επιβεβλημένη (τράπεζες, ενέργεια κλπ). Η ΝΔ αντιθέτως επιλέγει να ιδιωτικοποιεί τόσο τα δίκτυα όσο και τις υποδομές (ΔΕΔΑ, ΔΕΠΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΛΙΜΑΝΙΑ, κλπ). Η στρατηγική αυτή είναι σήμερα καταστροφική. Πρέπει να ανασταλεί και να αναθεωρηθεί αμέσως.

Στη σημερινή κρίση, το κράτος εκ των πραγμάτων αναλαμβάνει νέες πρωτοβουλίες για την έξοδο από αυτή. Οφείλει να είναι παρόν σε μία μεγάλη προσπάθεια πράσινης παραγωγικής ανασυγκρότησης με έμφαση στην γεωργία, τη ενίσχυση της μεταποίησης, την καινοτομία και την αξιοποίηση του εξαιρετικού ανθρώπινου δυναμικού της χώρας. Συνεπώς το δημόσιο καλείται να αναλάβει νέες πρωτοβουλίες με κρατικές ή μικτές εταιρείες σε κρίσιμους τομείς της χρηματοδότησης, της παραγωγής, του εμπορίου και των εξαγωγών, της καινοτομίας και τεχνολογίας. Την επόμενη μέρα το δημόσιο πρέπει να είναι παρόν με νέους θεσμούς και μία συλλογική προσπάθεια ριζικής αναμόρφωσης της οικονομίας μας προς δυναμικούς και παραγωγικούς τομείς που θα διασφαλίσουν την ανάκαμψη της οικονομίας.

Στις παρούσες συνθήκες, η κατάστρωση της στρατηγικής πρέπει να προσεγγιστεί ως εξής:

Οι μεγάλες επιχειρήσεις, εισηγμένες στο χρηματιστήριο ή μη, που είναι αντιμέτωπες με την κατάρρευση των εσόδων μπορεί να αντιμετωπίσουν μία πολύ κακή χρονιά ανάλογα με τα ρευστά διαθέσιμα που έχουν, την έκταση του δανεισμού και τη διάρκεια φυσικά της αναμενόμενης κρίσης στις συγκεκριμένες δραστηριότητες. Στις εισηγμένες αυτό θα αποτυπωθεί στην πορεία της μετοχής, στις μη εισηγμένες κρίνεται από τις τράπεζες.

Η πρώτη στρατηγική αντιμετώπισης της κρίσης για τις μεγάλες επιχειρήσεις είναι ο δανεισμός και οι κρατικές εγγυήσεις. Το κόστος της κρίσης διαχέεται σε βάθος χρόνου, και σε κάθε περίπτωση εάν είχαν μια μακρά περίοδο καλής κερδοφορίας μπορούν να απορροφήσουν τις ζημιές με δανεισμό που θα καλύψει βραχυχρόνιες ανάγκες αλλά θα αποπληρωθεί, ως μακροχρόνιος δανεισμός, σε βάθος χρόνου.

Υπάρχουν δύο κατηγορίες προβλημάτων που δεν αντιμετωπίζονται εύκολα. Πρώτον υπερδανεισμένες επιχειρήσεις που έχουν μικρή ευχέρεια αύξησης του δανεισμού χωρίς να υπάρξουν προβλήματα. Δεύτερον επιχειρήσεις με οριακή βιωσιμότητα που δεν έχουν περιθώρια ελιγμών και ήταν ήδη σε φάση αναδιάρθρωσης των κόκκινων δανείων, αναζήτησης στρατηγικών εταίρων, ή πιθανής εξαγοράς. Τρίτον ένα μεγάλο μέρος των εταιρειών που λειτουργούν με παραχωρήσεις και σταθερές αποδόσεις επί των επενδύσεων

όπως είναι τα ενεργειακά δίκτυα, οι παραχωρήσεις δρόμων, αεροδρομίων, απορριμμάτων και άλλες.

Η απάντηση στις τρεις κατηγορίες προβλημάτων εν δυνάμει είναι κοινή. Το κράτος είναι έτοιμο να παρέμβει με τρία εργαλεία.

- **Ανακεφαλαιοποίηση**, στα πρότυπα της ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών έναντι απόκτησης φυσικά μετοχών.
- **Επενδύσεις στο μετοχικό κεφάλαιο**. Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου έναντι προσφοράς επιπρόσθετων μετοχών ή εξαγοράς υπαρχόντων από το κράτος -κυρίως το πρώτο- μεταβάλλει τη σχέση ιδίων και δανεικών κεφαλαίων και ενισχύει τη δυνατότητα επιπρόσθετου δανεισμού για μία επιχείρηση.
- Απευθείας **εθνικοποίηση** με αποζημίωση των παλιών μετόχων, κατ' ανάγκη μειωμένης αξίας.

Το κράτος πρέπει να ενεργοποιηθεί προκειμένου να διασωθούν στρατηγικές μεγάλες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στις μεταφορές, τον τουρισμό, τη βιομηχανία, στις υποδομές και τα δίκτυα.

Οι όροι όμως θα είναι σαφείς. Το κράτος θα αποκτήσει μερίδιο στις εταιρείες αυτές και θα προσδιορίσει στο μέλλον τη στρατηγική του, όταν η κρίση περάσει καθώς η υπεράσπιση του δημόσιου χρήματος και των φορολογουμένων είναι αυτονόητη.

Αυτό σημαίνει ότι σε κάθε κατηγορία επιχειρήσεων η κρατική στήριξη θα μετατραπεί σε κρατική συμμετοχή. Η κρατική συμμετοχή για καθαρά ιδιωτικές εμπορικές επιχειρήσεις είναι απλή. Το δημόσιο θα πάρει ένα μέρος των μετοχών κατ' αναλογία της ενίσχυσης (20-30% κλπ) ενώ στην περίπτωση των παραχωρήσεων, υπάρχουν δυνατότητες πιο ευέλικτες καθώς μπορεί να υπάρξει ένας συνδυασμός συμμετοχής ή επέκτασης της ήδη υπάρχουσας συμμετοχής του δημοσίου ως μετόχου ή επέκτασης κάποιων από τους ευνοϊκούς όρους της σύμβασης. Η πολιτική διάσωσης μεγάλων επιχειρήσεων έχει χρησιμοποιηθεί εντατικά στην προηγούμενη κρίση του 2008 στις ΗΠΑ και αλλού. Αλλά και τώρα κράτη όπως η Γαλλία και η Γερμανία εφαρμόζουν εκτεταμένα την ίδια στρατηγική.

7. Ο ρόλος των δημοσίων επενδύσεων σήμερα και την επόμενη μέρα

Οι δημόσιες επενδύσεις αποτελούν βασικό μέσο του αναπτυξιακού ρόλου του κράτους. Υπό τις παρούσες συνθήκες οι δημόσιες επενδύσεις καλούνται να συμβάλλουν στη συγκράτηση της ύφεσης και ακόμα περισσότερο να οδηγήσουν τη φάση της ανάκαμψης σύμφωνα πάντα με τις αναπτυξιακές προτεραιότητες της χώρας. Η πλήρης αξιοποίηση του Προγράμματος Δημόσιων Επενδύσεων (ΠΔΕ), το οποίο απαρτίζεται από τους εθνικούς πόρους και τους πόρους των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Ταμείων (ΕΣΠΑ) πρέπει να βρίσκεται στον πυρήνα του σχεδίου αντιμετώπισης της παρούσας οικονομικής κρίσης.

Η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ εκπόνησε την Αναπτυξιακή Στρατηγική 2020 και στο πλαίσιο αυτό ξεκίνησε μια συντονισμένη προσπάθεια για την ωρίμανση και υλοποίηση έργων και δράσεων που ενισχύουν την οικονομική δραστηριότητα και καλύπτουν χρόνιες ανάγκες σε υποδομές. **Μεγάλης, μεσαίας και μικρής κλίμακας έργα και δράσεις με ισόρροπη χωρική διασπορά που εντάχθηκαν το προηγούμενο διάστημα στο ΕΣΠΑ και το εθνικό ΠΔΕ, αποτελούν μια πρώτη ύλη για την τροφοδοσία της ανάκαμψης, απαραίτητη σήμερα περισσότερο από ποτέ.**

Η εγκατάλειψη της Αναπτυξιακής Στρατηγικής από τη σημερινή κυβέρνηση αλλά και το πάγωμα πλήθους έργων και προγραμμάτων του ΠΔΕ και του ΕΣΠΑ για τα οποία είχαν επενδυθεί σημαντικοί πόροι και χρόνος για την ωρίμανσή τους, αποτελεί μέγα λάθος της πολιτικής της ΝΔ που υποθήκευσε έτσι και αλλιώς την αναπτυξιακή πορεία της χώρας. Το ιστορικό χαμηλό 20ετίας στην υλοποίηση του ΠΔΕ το 2^ο εξάμηνο του 2019 έπαιξε σημαντικό ρόλο στην μείωση του ρυθμού ανάπτυξης το ίδιο διάστημα. Ειδικά όμως υπό το βάρος των οικονομικών συνεπειών της πανδημίας η πολιτική αυτή επιφέρει καταστροφικά αποτελέσματα τόσο σε σχέση με την αύξηση της ανεργίας όσο και σε σχέση με την επιβίωση χιλιάδων επιχειρήσεων.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα μεταξύ πολλών άλλων:

- Πρόγραμμα Φιλόδημος: Ίσως η πιο εμβληματική πρωτοβουλία της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ, με εκατοντάδες ενταγμένα έργα, που εξασφάλισε τη διακομματική αποδοχή από το σύνολο των φορέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Σε συνέχεια χειρισμών που φανερώνουν έλλειψη γνώσης και ευτελείς μικροκομματικές σκοπιμότητες, η σημερινή κυβέρνηση έχει ουσιαστικά καταφέρει να παγώσει το πρόγραμμα αλλάζοντάς του απλώς το όνομα.
- Μετρό Θεσσαλονίκης: Χωρίς κανένα σοβαρό λόγο η κυβέρνηση αλλάζει το σχεδιασμό σε βάρος της διατήρησης των αρχαιοτήτων *insitu* με αποτέλεσμα την σοβαρή επιβράδυνση του έργου και την διεκδίκηση αποζημιώσεων εκ μέρους του αναδόχου.
- Πρόγραμμα Ηλέκτρα για την ενεργειακή εξοικονόμηση σε δημόσια κτίρια. Σε ένα τομέα που έπρεπε να βρίσκεται στην αιχμή της προσπάθειας πράσινης μετάβασης της οικονομίας με προφανή οικονομικά οφέλη για τα δημόσια οικονομικά και το περιβάλλον δεν υπάρχει καμία απολύτως εξέλιξη εδώ και 9 μήνες με αποτέλεσμα πολλά ώριμα έργα να παραμένουν στα συρτάρια.

Στον αντίποδα των κυβερνητικών επιλογών είναι επιτακτική ανάγκη να ενεργοποιηθεί εκ νέου ένα γενναίο πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων στην κατεύθυνση της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, της πράσινης μετάβασης και του ψηφιακού εκσυγχρονισμού της οικονομίας. Βασικοί στόχοι των δημοσίων επενδύσεων πρέπει να είναι η διατήρηση και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, η στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ειδικά στον κλάδο των κατασκευών και των υλικών), η χωροταξική οργάνωση και προστασία του περιβάλλοντος, η αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης, η ισότιμη πρόσβαση όλων σε ποιοτικές υποδομές.

Προτεραιότητες αυτού του ενισχυμένου προγράμματος δημοσίων επενδύσεων σε ότι αφορά τις υποδομές είναι οι εξής:

- Η ενίσχυση των κοινωνικών υποδομών (Υγείας, Παιδείας, Πρόνοιας κλπ).

- Η ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υποδομών απέναντι στους κινδύνους της κλιματικής κρίσης (και σε άλλους κινδύνους) δηλαδή η ενίσχυση της πολιτικής προστασίας με έμφαση στην αντιπλημμυρική και αντιπυρική προστασία.
- Η ενίσχυση των περιβαλλοντικών υποδομών, ύδρευσης, αποχέτευσης διαχείρισης απορριμμάτων
- Η ενεργειακή εξοικονόμηση στο ιδιωτικό και δημόσιο κτιριακό απόθεμα
- Οι επενδύσεις σε ΑΠΕ και στην ηλεκτρική διασύνδεση της χώρας
- Η ολοκλήρωση του χωρικού σχεδιασμού (Κτηματολόγιο, Δασικοί Χάρτες, Τοπικά Χωρικά Σχέδια)
- Η επέκταση των μέσων σταθερής τροχιάς (Σιδηρόδρομος, Μετρό) και ο σταδιακός εξηλεκτρισμός των οδικών μεταφορών
- Ο ψηφιακός εκσυγχρονισμός των δημοσίων υποδομών η διασύνδεση των διαφορετικών συστημάτων, η ενίσχυση των ψηφιακών δικτύων υψηλών ταχυτήτων
- Η συντήρηση και εκσυγχρονισμός των παλαιών υπαρχουσών υποδομών

Ιδιαίτερη σημασία επίσης πρέπει να δοθεί στη περιφερειακή διάσταση των αναγκών και στα ζητήματα προσβασιμότητας των νησιωτικών και απομακρυσμένων περιοχών (λιμάνια – οδικό δίκτυο- διασύνδεση με το ενεργειακό σύστημα-πρόσβαση στα τηλεπικοινωνιακά δίκτυα υψηλών ταχυτήτων).

Στο πλαίσιο αυτό είναι επιβεβλημένη η επανεκκίνηση- επέκταση - ενίσχυση του προγράμματος **Φιλόδημος** ώστε να συμπεριλάβει μεγάλο μέρος των μικρών και μεσαίων έργων των Δήμων και των Περιφερειών. Η υλοποίηση των έργων αυτών πρέπει να επιταχυνθεί με μέτρα απλοποίησης των διαδικασιών δημοσίων συμβάσεων με προσεκτική χρήση εργαλείων που ομαδοποιούν και επιταχύνουν τις διαδικασίες ωρίμανσης-υλοποίησης όπως οι συμβάσεις-πλαίσιο. Επιπλέον είναι επιβεβλημένη η άμεση ενεργοποίηση του προγράμματος **Ηλέκτρα** για την ενεργειακή εξοικονόμηση σε δημόσια κτίρια και ενός νέου κύκλου **Εξοικονομώ** για τις κατοικίες και τα ιδιωτικά κτίρια με χρήση πόρων του ΕΣΠΑ και εθνικών πόρων. Επίσης είναι επιβεβλημένη η επανεκκίνηση και επιτάχυνση των μεγάλων έργων (Μετρό, Σιδηρόδρομος, Αυτοκινητόδρομοι, Αντιπλημμυρικά έργα, κα).

8. Πίνακες

Τα μέτρα αφορούν την περίοδο Ιούνιος – Σεπτέμβριος 2020

	Μέτρα	Δικαιούχοι / Ωφελούμενοι	Συνολικό κόστος
ΥΓΕΙΑ	Ενίσχυση και αναβάθμιση του ΕΣΥ	Το σύνολο των πολιτών της χώρας	500 εκ*
	Ανάπτυξη της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας		
	Ανάπτυξη ενός διευρυμένου δικτύου κοινοτικών υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας και Κινητών Μονάδων Ψυχικής Υγείας		
	Μισθολογική αναβάθμιση των γιατρών και του υπόλοιπου προσωπικού του ΕΣΥ		
	«Θωράκιση» των Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας με δημιουργία μόνιμου μηχανισμού επιδημιολογικής επιτήρησης της πανδημίας και κάθε επιδημικής έξαρσης που απειλεί τη Δημόσια Υγεία		
ΕΡΓΑΣΙΑ	Στις επιχειρήσεις που συνεχίζεται η αναστολή λειτουργίας τους: Πλήρης κάλυψη του μισθολογικού και μη-μισθολογικού κόστους από το κράτος	1,7 εκ εργαζόμενοι σε επιχειρήσεις που επηρεάστηκαν αρνητικά από την πανδημία	3,7 δισ.
	Στις επιχειρήσεις της εστίασης, του τουρισμού και των μεταφορών: επιδότηση 100% των ασφαλιστικών εισφορών και 40% των μισθών, με υποχρέωση καταβολής του υπόλοιπου 60% του μισθού από την επιχείρηση		
	Στις υπόλοιπες πληττόμενες επιχειρήσεις: επιδότηση 40% των μισθών και ασφαλιστικών εισφορών, με υποχρέωση καταβολής του υπόλοιπου 60% από την επιχείρηση.		

ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ	Βασίζεται στις ανάγκες ολόκληρου του νοικοκυριού: 400€ για το πρώτο ενήλικο μέλος, 200€ για κάθε πρόσθετο ενήλικο μέλος και 100€ για κάθε παιδί.	4 εκ ωφελούμενοι – 1,9 εκ νοικοκυριά που τουλάχιστον ένα μέλος τους ανήκει στις παρακάτω ομάδες: Άνεργοι (επιδοτούμενοι και μη) Επισφαλώς εργαζόμενοι (με εργόσημο, μπλοκάκι, εποχικοί κλπ) Αγρότες ΑΜΕΑ Καλλιτέχνες Πληττόμενοι ελεύθεροι επαγγελματίες και αυτοαπασχολούμενοι	3,5 δισ.
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	Μη-επιστρεπτέα ενίσχυση	Επιχειρήσεις	3 δισ.
	Μόνιμη μείωση της προκαταβολής φόρου στο 50%		1,5δισ.
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ- ΕΣΤΙΑΣΗ	Πρόγραμμα εσωτερικού τουρισμού, επέκταση μεταφορικού ισοδυνάμου και αναστολή για φέτος του τέλους διαμονής	Τουριστικές επιχειρήσεις και επιχειρήσεις στην εστίαση	700 εκ
	Μείωση του ΦΠΑ στην εστίαση στο 6%		230 εκ
ΑΓΡΟΤΙΚΟ	Δράσεις για τον αγροτικό τομέα	Αγρότες	300 εκ
	ΣΥΝΟΛΟ		13,43δισ

*Επιπλέον 500 εκ ευρώ για την Υγεία προβλέπεται να αναλωθούν τους υπόλοιπους μήνες του 2020 και το 2021

Αναστολή πληρωμών	
Αναστολή ΦΠΑ, ασφαλιστικών εισφορών ελευθέρων επαγγελματιών και ρυθμίσεων ασφαλιστικών εισφορών και φόρων για τις πληττόμενες επιχειρήσεις	3,5 δισ.

Ρευστότητα προς επιχειρήσεις

Ενίσχυση της ρευστότητας των επιχειρήσεων	12 δισ.
---	---------

μέσω της Αναπτυξιακής Τράπεζας των εμπορικών τραπεζών και άλλων χρηματοδοτικών εργαλείων	
--	--

Βασικές Πηγές Χρηματοδότησης

Ταμειακά Διαθέσιμα	36 δισ. € εκ των οποίων τα 15,7 είναι δεσμευμένα για την αποπληρωμή δημοσίου χρέους
Νέος δανεισμός του δημοσίου από τις αγορές ομολόγων, εντόκων, σύμφωνα με τον προγραμματισμό της κυβέρνησης	4,5 δισ. € τουλάχιστον
Ενεργοποίηση και αναπροσανατολισμός πόρων ΕΣΠΑ	6-6,5 δισ. € τουλάχιστον
Πρόγραμμα SURE	1,5 δισ. €
Μερικό σύνολο	32 δισ. €
EKT: Pandemic Emergency Purchase Programme (PEPP). Αγορά από την EKT ομολόγων του δημόσιου από τη δευτερογενή αγορά. Με το μηχανισμό αυτό η EKT κρατάει χαμηλά τα επιτόκια των ελληνικών ομολόγων και διευκολύνει την πρόσβαση σε ρευστότητα των ελληνικών τραπεζών	12 δισ. €
Νέο Ταμείο Εγγυοδοσίας της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων	3 δισ. €
Μερικό σύνολο	15 δισ. €
Σύνολο	47 δισ. €